

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในด้านการหาเหตุผล การตีความ การจับใจความสำคัญ การแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น
การวิเคราะห์ และการประเมินค่า

สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียน
โดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ
2. สมมติฐานผลทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ หลังการทดลองสูงกว่า
ก่อนการทดลอง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจาก
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 และสุ่มตัวอย่างประชากรเป็น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 ห้องเรียน โดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย 101 (ท 101) ภาคต้น ปีการศึกษา 2535 ของนักเรียนทั้ง 10 ห้องเรียน มาคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คัดเลือกห้องที่มีค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใกล้เคียงกันที่สุดเพียง 2 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 40 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 40 คน จากนั้นจึงทดสอบความแปรปรวน (F-test) ได้ 1.28 มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน และทดสอบค่าที (t-test) ที่คำนวณได้ .09 ซึ่งแสดงว่า ทั้ง 2 ห้อง มีความสามารถทางการเรียนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสรุปอย่างง่ายโดยการจับฉลากปรากฏนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เป็นกลุ่มควบคุม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ จากนั้นจึงสร้างแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยเนื้อเรื่องสำหรับฟัง และคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ครอบคลุมในด้านการหาเหตุผล การตีความ การจับใจความสำคัญ การแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ และการประเมินค่า นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อเรื่องและข้อความคำถาม แก้ไขแล้วนำไปบันทึกเทปก่อนนำไปทดลองใช้ 2 ครั้ง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้แบบทดสอบ 40 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .22-.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง

2. แบบฝึก

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จากตำราเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ จากนั้นจึงสร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ 12 แบบฝึก ประกอบด้วยเนื้อเรื่องสำหรับฟัง และข้อคำถามท้ายเรื่องแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบบฝึกละ 10 ข้อ ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง และคำถาม ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 ครั้ง เพื่อหาประสิทธิภาพเครื่องมือให้ได้ 80/80 ปรากฏว่า ได้ค่าประสิทธิภาพเครื่องมือ 80.00/82.50 และ 80.04/80.87

3. แผนการสอน

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนขึ้น 12 แผน ตามจุดประสงค์ของการฟังที่ตั้งไว้ 6 จุดประสงค์ คือ การหาเหตุผล การตีความ การจับใจความสำคัญ การแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ และการประเมินค่า จุดประสงค์ละ 2 แผนการสอน รวม 12 แผน แต่ละแผนการสอนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการสอน สื่อการสอน การประเมินผล ใช้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กิจกรรมการสอนขึ้นดำเนินการสอน กลุ่มทดลองทำแบบฝึก ในขณะที่กลุ่มควบคุมทำกิจกรรมการฟัง เช่น การอภิปราย การสาธิต หรือการบันทึกสาระที่ได้จากการฟัง เป็นต้น แผนการสอนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ผู้วิจัยนำแผนการสอนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองสอนจริงกับกลุ่มทดลอง 12 คาบ กลุ่มควบคุม 12 คาบ รวม 24 คาบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ก่อนการทดลองสอนผู้วิจัยได้ทดสอบ (pre-test) กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ จากนั้นจึงดำเนินการสอนทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง โดยใช้แผนการสอนที่สร้างขึ้น กลุ่มทดลองจะใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มควบคุมทำกิจกรรมที่กำหนดให้ ใช้เวลาในการทดลองสอนกลุ่มละ 12 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 24 คาบ จากนั้นจึงทดสอบ (post-test) กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังการฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลอง มีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีการพัฒนาการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นที่นี้ก็เพราะนักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ทุกคาบเรียนอย่างสม่ำเสมอ ย่อมแสดงว่าการฝึกฝนจะทำให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ดังที่พรณี ชุทัย (2528 : 193, 142) กล่าวไว้สรุปได้ว่า การฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้การเฉลยข้อสอบและการบอกคะแนนให้นักเรียนได้ทราบหลังการสอบจะเป็นแรงจูงใจให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนีย์ วิริยะสุนทรภาพร (2530 : 47) และ วิไลลักษณ์ บุญประเสริฐ (2531 : 40) ที่กล่าวว่า การเรียนทักษะการฟังวิชาภาษาไทยโดยใช้แบบฝึก จะทำให้ทักษะการฟังของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น จากผลการวิจัยที่กลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม ก็สอดคล้องกับผลการวิจัย มะลิ มกรมณี (2529 : 45) ที่ว่า ทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพจนีย์ วิริยะสุนทรภาพร (2530 : 47) ที่พบว่า การพัฒนาทางการฟังของกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกจากแถบบันทึกเสียง และกลุ่มควบคุมที่ใช้แบบฝึกจากการอ่านของครูที่มีเนื้อหาเหมือนกัน ทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจในการฟังไม่แตกต่างกัน และกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม มีพัฒนาทางการฟังเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยของ มาร์เจอรี เอ แกรนยิก (Margery A. Kranjik, 1972 : 1417 - 1418) ที่พบว่า การสอนทักษะการฟังโดยกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ฝึกฟังจากเทป กลุ่มทดลองที่ 2 ฝึกฟังจากครู กลุ่มควบคุม ไม่ได้ฝึกการฟัง ผลการทดลองปรากฏว่า คะแนนสอบของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองนักเรียนมีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ กาญจนภรณ์ มุขตารา (2530 : 63) ที่พบว่า ความก้าวหน้าในการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ปรากฏว่ามีความก้าวหน้าสูงขึ้น โดยเห็นได้จากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี นัมคณิสร์ (2533 : 74) ที่พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังการทดลอง ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณให้ผลดีต่อนักเรียน ดังนั้น ควรมีการสร้างแบบฝึกการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณในการสอนนักเรียนทุกระดับชั้น
2. การนำแบบฝึกไปใช้ควรให้มีการฝึกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกัน เพื่อให้เกิดผลดีแก่นักเรียน เพราะทักษะการฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และใช้มากที่สุดในชีวิตของนักเรียน
3. ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะการฟังภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เช่น ฟังโต้วาที ฟังอภิปราย เป็นต้น
4. การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังควรเริ่มมาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพราะจะเป็นการวางรากฐานด้านการฟังที่มีคุณภาพให้แก่นักเรียน
5. ควรจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนทักษะการฟัง

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาสร้างแบบฝึกทักษะการฟังในชั้น

ต่าง ๆ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทย

3. ควรศึกษาข้อบกพร่องของการฟังของนักเรียนเพื่อที่จะได้แก้ไขให้ตรงจุดนั้น

4. ควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่เป็นเทปวิดิทัศน์ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง